

КЪУЛИ КЪАЙСЫН ТУУГЪАНЛЫ - 105 ЖЫЛ

2022

Нюр

6+

ISSN 0207 - 6543

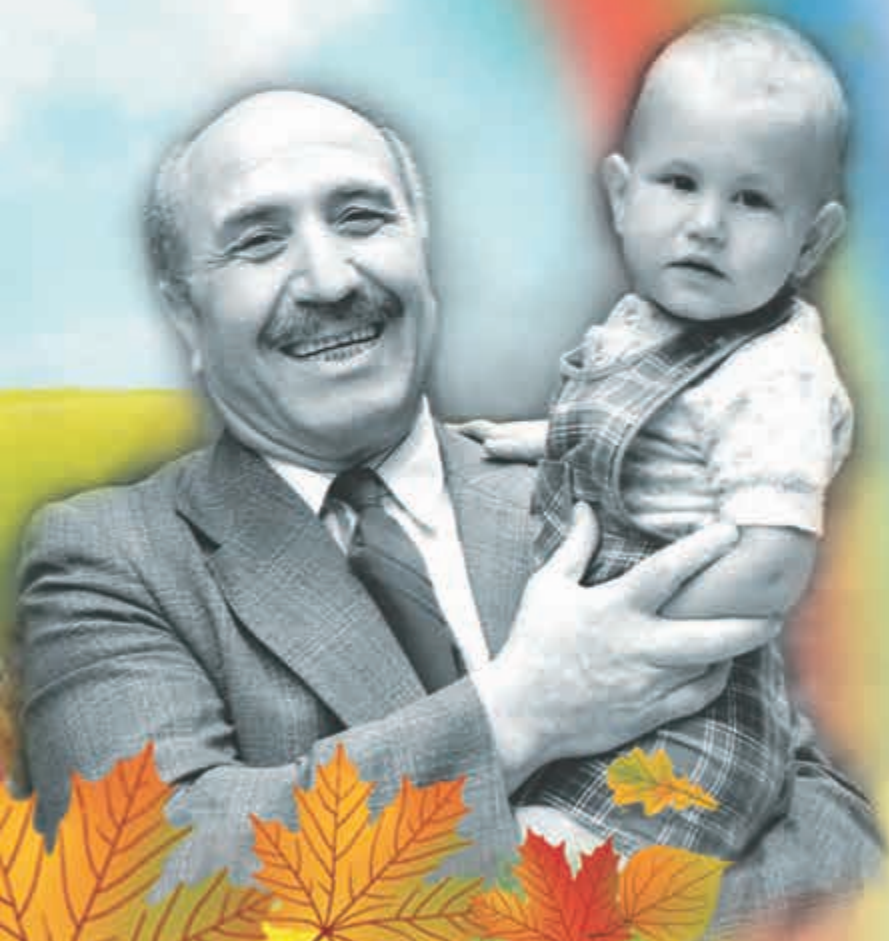
КЪУЛИ Къайсын

Бу назмуланы жаздым,
Жаз, жай, кюз, кыш келгенде,
Мен, сабийчикле, сизни
Кёре шахарда, элде.

Ойнасагъыз, кюлсегиз,
Болсагъыз жарыкъ, тири,
Мен да болама жарыкъ,
Сабийле, сизни кёрюп.

Къууанч – жазча алаамат,
Таза, ананы сютю
Кибик. Сабийчикле, мен
Сиз къууансагъыз суйдюм.

«Кюн болсун жарыкъ, мамыр
Сабийлени барына!» –
Деди чегемли Къайсын,
Къарап кышны къарына.

КЪАЙСЫННЫ АТЫ

Тамам беш жыл мындан алгъа, Къули Къайсын туугъанлы 100 жыл болгъанына аталып чыкъгъан «Нюр» журналны бир бети бу халлы жасалгъан эди.

«Табыракъ китапларын сайласагъыз а муну, жыртыкъларын салмай!» – деген эди биреу. Эшта, башха чурум тапмагъандан. Не уа ангыламагъанданмы «жыртыкъларын» нек салгъаныбызны? Биз да айталмай къалгъан эдик. Да, жангыдан салабыз. Ол китапла озгъан беш жылны ичинде андан да бек тозурагъан да болурла.

Ол адам-бу адам къаллай назмучу болгъанын кимден да игирек, кимден да бегирек седиреген, тозурагъан, жыртыкъ китаплары айтадыла поэтни сёзю къаллай бир жылтырагъан, къаллай бир жангы да, бийик да, керек да болгъанын.

Къайсын – окъулгъан назмучуду. Сау назмучу, жашап турлукъ. Китаплары тапкалада жылтырап турмайдыла...

«Ангыладыгъызмы?» дегенча, «Къули» дегенге басаракъ, кёзюбюзге къарап айтхан эди: «Къули Къайсын!» дей туругъуз, айтсагъыз, жазсагъыз да. Къайсынны бу сёзюне мен эки кере да шагъатма. Менден а игирек, жууугъуракъ таныгъанла бар эдиле Къайсынны, алай-алай айтычусу эслеринде болур да.

«Мен жаланда Къулийланы – бир тукъумну Къайсыны туююл, барыгъызны да Къайсыныгъызма» деген сёз окъула эди айтханында. Да, хоу, дурус. Керти сёз. Аны ол сёзю не менсиниу, не тукъумдан кесин бир жанлыракъ этгенлиги туююл эди. Ёз тукъум атын биреу сыйлагъан эсе – Къайсын сыйлагъанды. Айтдыргъанды.

Къарагъыз китапларына: «Къулийланы Къайсын» деп чыкъгъаны жангыз бири жокъду. Газет, журнал басмалауларында да, тукъум аты орусча айтылгъанда болмаса, – барында да Къули Къайсын деп турады. Биз аны ол излемин, ол аманатын къаты сакъларгъа керекбиз. Кертиди, сёлешгенде, ушакъда зат неда Къайсынны чыгъармаларыны сартындан жазгъанда, айтылыргъа да болур Къулийланы Къайсын деп, алай чыгъармаларын, китапларын басмалагъан заманда уа, айхайда, Къули Къайсын дерге борчду: аманатды.

Закий адамыны, сыйы-даражасы башхаракъча, аты да башхаракъ болады.

«Нюр»

ЛЕРМОНТОВ БЛА КЪАЙСЫН

Нальчикде, «Победа» кинотеатрны онг мюйюшю сюреминде, «Букинист» аты бла китап тюкенчик болуучу эди. Тышындан къарагъан кёзге «жарлы» кёрюннгенликге, ичи бай эди: къабыргъа узуну, чырдыгъа¹ дери, эски китапла тапка-тапка къаланып. Студент чагъымда анда терк-терк бола тургъанма.

Бир баргъанымда – Къайсын анда!.. Кёрюп, къалай саламлашыргъа билмей, – жашма да, – абызырайма. Анымы сизди, меңден алгъаракъ салам берди. Къалай да таныды! 8-чи классда окъугъанымда танышханыбыздан бери бир да кёрмеген эдим. Къайда окъугъанымды сорду. Университетни орус-малкъар бёлюмюнде дедим.

Мени орус-малкъар бёлюмге киргенимими огъесе китап тюкенде кёргенимми жаратып:

– Шукур, шукур!.. – дегени эсимдеди.

– Ма, – деди, тапкада бир гитче китапчыкъгъа къол аязын узата, – ма, поэт десенг! Къолуна алып, ачып да бир къарады. «Къалай да тюшгенди бу бери?!» дегенча, сейир этип. Сора, эшта, ол манга кёргюзтгенине, кесине алып къояргъа да болмай, бир башха китаплагъа къарардан болду.

Мен да кеси аллыма...

– Хайда, хайыр! – деп, нёгери да бар кёре эдим, мени китапла бла къоюп, экиси да чыгъып кетдиле.

Мен олсагъат, Къайсын айтмаса, эслеген да этмез эдим, – ол китапчыкъгъа болдум. Тышында суратчыгъы, тюбюнде «М.Ю. Лермонтов» деп, ууагъыракъ, аны тюбюнде уллуракъ харфла бла – «МЦЫРИ» деп, бек тюбюнде да гитче жазыуу: «Пятигорск, 1940 ж.» Айхайда, ангыладым: Къайсын «МЦЫРИНИ» манга – жаш назмучугъа, саугъагъа къоюп кетгенин. Бюгюн да биргемеди. Жанымда кёп жүрютгенден, ол энди седирегенди. Желим² бла кёп кере жамагъанма. Да, къолума алгъанымлай, Къайсын эсиме тюшюп къалады. Лермонтов бла Къайсын...

Ол кюн Къайсыннга алай жолукъмасам, «Ма, поэт десенг!» – деп, алай айтмаса эди, Лермонтовха алай эс буруп, аны жазгъаны жүрегими алай жылытырмы эди, не билейим. «Мцырини» къатлап-къатлап окъуй эдим. Ол мында жесирге алынып, Тау артына сюрюлюп баргъан жашчыкъ, ол Мцыри, – керти аты да къалай болур эди, – манга бир таулу жашчыкъча кёрюне эди. Аны «хапарын» биринчи кере окъуп, алай сейир-тамаша болуп къалгъан эдим, ол сабийни къадарына, окъусам, бюгюн да жүрегим теркирек уруп башлайды. Да ол таулу жашчыкъ тауча сёлеширге да керек эди...

¹ Чырды – потолок.

² Желим – клей.

Б. Абдуллах

Михаил ЛЕРМОНТОВ

МЦЫРИ

(Поэмадан юзюк)

Бир ийнарал, орус киши,
Къюп, бошап уруш ишин,
Тау Артына аууп бара
Болгъанды, жумушха жарар
Бир жашчыкъны да жесирге
Алып. Да, эшта, кесине
Улан этер мурат бла.
Иги да жол къоратдыла.
Ол тау журу, азат бала,
Юйренмеген тузакъ бола,
Жолну ауурлугъу татып,
Ауруп къалды, тынып, жатып,
Кийик улакъ, ол сакъ, юркек,
Кесин элталмаздан сюркеп,
Алай а бар эди анда,
Сейир этер кибик адам,
Бир ич сыры, бир кюч-къарыу,
Ата-бабасындан къалып.
Шо аз да эрнинден учхан
Кёрмез эдинг бир ых, ынчхау.

Къыйналгъанын, инжилгенин
Жаланда кез гинжилери
Айтып тура эди, жарлы,
Чыгъар-чыкъмаз чибин жаны.
Аш берселе, ёхтем башын
Бир жанына бура, ашын
Кери тюрте... Ёле тура
Эди шексиз, тамам, туура.
Бир къарт, – шыйых, жаны ауруп,
Алып къойгъан эди ары,
Килисагъа. Багъып, къарап,
Дары-дарманлыгъы жарап,
Кюнден-кюннге ышыкъ бола,
Къанатланды ол къуш бала
Шыйых къартны да кючюнден.
Да Жаратхан аны ючюнге
Берген болур эди анга
Узакъ ёмюр – жарсыгъаннга.
Сабий жашчыкълагъа ушаш
Чёрчек тюйюл – сабыр, жууаш.
Анда-санда кюннге чыгъа,
Адамладан къача, бугъа;
Кеси жангыз айланыргъа
Сюйген. Бирде ойланыргъа

Къалып, таула таба – ары,
Ата журту болган жары
Къарап, терен ахтынганын,
Термилгенин эслеп, жанынг
Ауруй, алай. Да аз-аздан,
Хазна узаймай арбаздан,
Бойсунмаса да жүреги,
Жесирликге да юйренди.
Тилни да башлады биле,
Шыйых да, жор этип, диннге
Къошду. Жетген улан болуп,
Къартны да мураты толуп,
Иги бабас боллугуна
Шукур эте, къуллугуна
Аны къояр мурат бла.

Да ол халда тура-тура,
Килисадан, бир кюз кече,
Жаш думп болуп къалды. Нечик,
Къалай, да нек – киши затын
Билген а жокъ. Атлы атын,
Итли итин жегип, – была
Жашны излей жайылдыла.
Юч кюн айландыла излеп,
Ахырында бир къуу тюзде,
Ачыкъ жерде эси аууп
Тургъанынлай табып, алып
Келтирдиле, салгъа салып.
Ол эр улан, ол тау кийик,
Шыякыдан чыкъган кибик,
Тёшек болуп, ауруу ашап,
Чагъарыгъын чагъып бошап,
Кюйюп къалганча, къыйынлы,
Ашдан, суудан да тыйылды.
Кюнден-кюннге эрип, азып,
Бара эди жарлы, жазыкъ,
Сорууунга жауап окъун
Эталмай. Къарт, дууа окъуп...
Да кеп бармазлыгы туура

Болгъанын да, – билип тура
Эди да къарт, – келди сорá,
Ийман-шагъадатын сурай.
Жаш, тынгылап туруп къартха,
Кючюн жыйып, ёрге, артха
Тыянаракъ, сынагъанын,
Ол сёзюне сыралгъанын,
Тизип берди тюпден-башха.
Къарт тынгылап турду жашха...

Аллах разы болсун санга –
Хапарымы сора манга
Келгенсе бюгюн жангыдан.
Себеп болур да жаныма,
Ол юч кюнде кёргеними,
Бу ичимде кюйгеними
Шо биреуге айтсам, алай
Жюрегинги тёкгюн къалай?
Мен этмегенме аманлыкъ
Бир кишиге да, адамлыкъ
Этерча да, бу зинданда
Жашлыкъ кюнюм бузулгъанда...
Кётюрмей аз да оу-шауну,

Эки да быллай жашауну,
Мен алышыр эдим бирге,
Къайгъы-къуйгъу да кёрюрге,
Келген болса эд къолумдан.
Бу аз, къысха да жолумда
Жаланда бир затны билдим,
Бир къаст эди мени бийим:
Жюрегиме кирип бошап,
Бир къуртча, ангымы ашап,
Тынчайтмай, кюйдюрюп тургъан.
Да ол эд, ол эд чакъыргъан
Бу зиндандан, бу тилекден
Бир чыкъ деп, эркинге – ары,
Ол, тау къушлай, адамлары
Азат болгъан, ол таулары
Булутладан ёсген жерге,
Ол мен тюшлеримде кёрген.
Ол къастымы мен къарангы
Кечеледе да, таралып,
Термилгеним бла багъып
Тургъанма, кёз жашым агъып.
Да энди, бюгюн халымда,
Хакъны, сени да аллынга
Этеме барын да ачыкъ
Мен нек кетгеними къачып.
Баямлайым кечелерин,
Тилемейме кечилирин.

БЕГИЙЛАНЫ Абдуллах кёчюргенди.

Халал жүреккли Къайсын

Къули Къайсын – атын китапларында алай жазыучу эди – ол туугъан замандагы ай санау бла 1917 жыл октябрьны онтогъузунда, бусагъатдагы ай санау бла тергегенде уа, ноябрьны биринде туугъанды. Ма, жюз бла беш жыл андан бери.

Къайсын къаллай закий назмучу, айтхылы адам болгъанын къара таныгъанлада, кесин билимли адамгъа санагъанлада билмеген жокъду. Кесин танымагъанла да, ким, къаллай адам

болгъанын назмуларындан танийдыла. Къайсынны адамлыгы, жүреги, кертилиги, тазалыгы алада кюзгюдеча кёрюнюп турадыла. Ол туугъан Огъары Чегем эли да Къайсынны аты бла бирге айтылады. Туура, халкъыбызны атын эшитмегенле да Къайсынны юсю бла биледиле къаллай огъурлу, жигит, халал жүреккли халкъ болгъаныбызны.

Гитчелигинден окъуна Къайсын кеси аллай адам эди да, ол бары да анданды алай. Аны ол халаллыгы, адамлагъа угъай да, юй жаныуарлагъа къалай болгъанында да кёрюнюп туруучу эди.

Арбазы не заманда да къанатлысыз, жаныуарсыз болмагъанды.

Бир кече киштик, терекден энишге тышалмай, макъырыргъа къалгъанда, Къайсын, жатып, тынчайып тургъан жеринде, тёшегинден кётюрюлюп келип, басхыч бла терекге минип, киштикни къоюнуна алып, алай тышген эди. Бир башха адам, къычырып, къоркъутуп, таш-агъач атып, къыстаргъа кюрешир эди. Къайсын кеси ёмюрюнде жаныуаргъа окъуна хыны этмегенди.

Бир жол а къарындашдан, эгечден туугъанла, Къайсынны къууандырабыз деп, бууну ёлтюрюп, кючден кётюрюп келтиргенлеринде, Къайсын, мудах болуп: «Не хата этген эди бу сизге? Нек ёлтюрдюгюз бу ариу хайыуанны?!» – деп, жашлагъа урушхан эди. Мудах болуп къалгъан эди...

Къули Къайсын парийи бла.
1980 жыл.

КЪУЛИЙЛАНЫ Фатима,
Къули Къайсынны
музейини башчысы.

КЪУЛИ Къайсын

Шаптал жыйгъан къызчыкъ

Саргъыл, къызгъыл шапталларым,
Кюннге къызгъан шапталларым,
Жыяма да, жыяма да,
Четенлеге къуяма да,

Къууанадыла четенле,
Къууанадыла кезлерим.

Жаун жуугъан шапталларым,
Аяз ургъан шапталларым,
Жыяма да, жыяма да,
Этегиме къуяма да,

Этегим да къууанады,
Жюрегим да къууанады.

Жыйып, жыйып бошайма да,
Ашайма да, ашайма да,
Къууанадыла тишлерим,
Къууанадыла кезлерим.

Саргъыл, къызгъыл шапталларым,
Кюннге къызгъан шапталларым...

КЪУЛИ Къайсын

Жашчыкъ ойнайды

Кёлчюк анга – кёк тенгиз,
Кеме баргъан кенг тенгиз,
Жашчыкъ арбазда ойнай...

Гумулжук да анга – пил,
Чыбыкъ ат жансыз тройюл,
Жашчыкъ арбазда ойнай...

Сабийле ойнагъан жер,
Алагъа кеп къууанч бер!
Жашчыкъ арбазда ойнай...

ЖЫРГЪА КЪАНАТ КЪАКЪДЫРГЪАН

Этчеланы Шарабудинни жашы Музафар Огъары Жемталада туугъанды. Сыйы-намысы жюриген юйюрге ёсгенди. Жашау жолу сабийлигинден окъуна музыка бла байламлы болады. Къарт анасы Алтууланы Кижюу уста къобузчу эди. Музафар экинчи классны бошагъанлай, республиканы Нальчикдеги музыка интернатында окъургъа сайланган ёню ариу, жыргъа, макъамгъа фахмусу болгъанладан эди.

Аны бошاپ, музыка училищеге кире-ди. Ызы бла аны Краснодарда культура институтха окъургъа жибередиле. Билим ала тургъанлай, аскер къуллукъгъа чакъырылады. Узакъ Восток округну жыр-тепсеу ансамблинде эки жыл дирижёрну болушлукъчусу, къобузчу да болуп тургъаны усталыгын ёсдюргенди.

1988 жылдан бери Къабарты-Малкъар радиода ишлейди. Ол миллет музыка

культурабызны 200-ден артыкъ жыр бла байыкъдыргъанын да айтыргъа тийишлиди.

Андан тышында да, симфонияла, сахна чыгъармалагъа музыка жазады. Юлгюге «Малкъар» симфониялы сюитаны, «Ноктюрн» – «Кечеги макъамла», «Реквием-13», Федерико Гарсиа Лорканы «Бернарда Альбаны юю», Ёлмезланы Мурадинни «Гошаях Бийче» деген пьесаларына макъамларын, дагъыда башха чыгъармаларын келтирирге боллукъду. Ол да не! Элли халкъ жырны музыкасын – хоргъа, жетисин да сабий хоргъа жарашдыргъанды.

1989 жылда «Салам алейкум!» деген теле-радио фестивалны къурайды. Аллаи ишле уа адамны бийик фахмулулугун белгилейдиле.

Музафар Россейни Композиторларыны союзуна санындады. Къабарты-Малкъар Республиканы культурасыны сыйлы къуллукъчусуду. Халкъла аралы чыгъармачылыкъ академияны академигиди.

Миллет жыр искусствону кенг жайыуда жетишимлери ючюн КъМР-ни Правительствосуну, Парламентини, Культура министерствосуну кёп махтау къагъытлары бла саугъаланганды.

Андан сора да, Музафаргъа Халкъланы шуёхлукъларыны алтын ордени бла Шимал Кавказны бек бийик саугъасы – «Алтын микрофон» берилгенди.

Биз, «Нюр» журналда ишлегенле, окъуучуларыбызны да атындан Этчеланы Музафарны 60-жыллыкъ байрамы бла алгышлайбыз! Мындан ары да халкъ аллында бет жарыкълы, жетишимли, узакъ ёмюрлю бол дейбиз!

НЁГЕРЛАНЫ Залина

Акъ къарчыкъ

Макъамы Этчеланы Музафарны
Сёзлери Къулийланы Къайсынны

Спокойно

Къар - чыкъ, жу - му - шакъ къар - чыкъ,
къай - дан чыкъ_дың, акъ къар - чыкъ?
Нел_лай жол_ла - ны кел_динг? Би_йик_ле_де
не кёр_дюнг, къар - чыкъ жу_му_шакъ_къар-
- чыкъ? Жау, жау, акъ къар_чыкъ!
Жау, жау, акъ къар_чыкъ! Жау, жау,
жу_му_шакъ къар - чыкъ! чыкъ!

Къарчыкъ, жумушакъ къарчыкъ,
Къайдан чыкъдың, акъ къарчыкъ?
Неллай жолланы келдинг?
Бийикледе не кёрдюнг,
Къарчыкъ, жумушакъ къарчыкъ?

Эжиу:

Жау, жау, акъ къарчыкъ!
Жау, жау, акъ къарчыкъ!
Жау, жау, жумушакъ къарчыкъ!

Къарчыкъ, ой жангы къарчыкъ, –
Узакъладан хапарчы.
Билмей тургъанлай жетдинг,
Арбазланы акъ этдинг,
Къарчыкъ, жумушакъ къарчыкъ.

Эжиу:

Киштикни аякълары
Кибик, жумушакъ къарым,
Акъ этдинг орамланы,
Жакъдырдың сен отланы,
Къарчыкъ, жумушакъ къарчыкъ!

МАХТАНЧАКЪ КЪОЯН

Бир къалын агъачда къоян ашап-жашап болгъанды. Жайда анга бек иги эди: ашы да эркин, жылы да жылы. Къыш а ол бек къыйналгъанды: ашы да дыккы, сууукъ да сууукъ, тюлкюден бугъаргъа да амал аз.

Бир жол къоян бёрюден къачып къутулгъанды да, тенглерине махтанып башлагъанды:

– Менден жойрюк аякълары болгъан да жокъ, менден батыр жореги болгъан да жокъ! – деп. Къоянла, тенглерини махтанчакъ къылыгындан асыры эрикгенден, андан къаргъагъа тарыкъгъандыла. Къаргъа, махтанчакъны излеп, тюккюч тюбюнде тапханды. Сора анга:

– Тенглеринг сенден тарыкъгъан этгендиле, не айтханса алагъа? – деп соргъанды.

– Менден жойрюк аякълары болгъан да жокъ, менден батыр жореги болгъан да жокъ деп айтханма дегенди къоянчыкъ, къоркъаракъ болуп.

– Махтанчакълыкъ осал къылыкъды, махтана турма! – деди къаргъа.

– Энди махтанырыкъ туююлме, – деп, къоян къаргъагъа сёз бергенди.

Бир кюн, къаргъаны ит тутханын кёрюп:

– Мынга къалай болушайым? – деп, гузаба этгенди къоянчыкъ. Сора, эс жыйып, – билдим, билдим! – деп, итни аллы бла агъачха къууулгъанды.

Ит а, къаргъаны къоюп, къоянны ызындан чапханды.

Алай жойрюк къоян кесин итге тутдурмагъанды.

Къаргъа экинчи кюн къоянны излеп тапханында, ол тенглери бла чапыракъ-чырпы ашай тура эди.

– Эй, къоян, сен махтанчакъ угъай, батырса! – деп махтагъанды аны тенглерини къатында.

СИЗ А БИЛЕМИСИЗ?

Ма, жолоучу десенг да!

Адам улуну тарыхында атлары айтылган жолоучулары санап башласак, иги кесек заман кетерикди.

Аланы бирлери жомаклада-таурухлада айтылгандыла. Ясон, грекли Одиссей, европалы айтхылы жолоучула Колумб, Магеллан, Васко да Гама, Америго Веспуччи (Америкага да аны аты аталганды), дагыда араблы тенгиз жолоучу Синдбад.

Жолоучулук адамлада бюгюн да квалмайды. Тынчлыксыз, алай жигит, таукел да адамла Африканы агачларыны жырып етедиле, бийик тауладан ауадыла. Бирлери тюелеге минип, бирлери самолётла, бирлери да автомобильле бла, кыйыкыла бла окьюна... мингле бла километрле кьоратадыла.

Алай континентден-континентге етген жаяу жолоучула да чыгя башлагандыла. Аланы эм махтауларындан бири Стивен Ньюменди. Жаяу жолоучу болуп, анга жетген битеу дунияда да жокьду. Ол төрт жылгя 36200 километр жол кьоратханды. Беш да континентни жыйырма кыра-лында болганды.

Жолоучулукгя Стивен 1983 жылда биринчи апрельде атланганды, 1460 кюнне 40 000 000 атлам этгенди.

Бу кыйын, кьоркьюулу да жолоучулукда анга кьум ёзенледен, кьарлы ауушладан, кьалын джунгли агачладан ётерге тюшгенди. Быллай сынамагя тюшгенликге, жигит жолоучу адамларыны халаллыкларыны юсюнден кьюуанып айта эди. Жолунда тюбеген кыралладан Стивен бек жаратханы – Австралия болганды.

Стивенге Американы аяк кийим тигиучюлери болушуп тургандыла. Бир кере уа жолоучулугунда Стивен төрт кьауум чурукь тауусханды.

Cape Horn
miles
FORTLES
SOUTHER

ЭЛБЕРЛЕ

Ой, не болду кюнюбюз,
Желмауузму тутханды?
Къаппа-къара жюнюбюз
Тау башларын жутханды.

(Б...л...тл...)

Жетип, агъачны шуулдатады ол,
Толкъунланы жагъагъа атады ол.
Ол арбазгъа дауур этмей кирмейди,
Нек эсе да, ит а анга юрмейди.

(Ж...л)

Туманла. Сууукъду чыкъ.
Кюн кирпичи – таягъы
Къарыусузду. Къайынчыкъ
Дуу жаннганды биягъы.

(К...)

Чакъгъаны кёрюнмейди,
Ёсерге эринмейди.
Кёгети кюбюрчекде,
Кюбюрчег' а – терекде.

(Къ...з т...р...к)

Къолуна тигиу алды
Жюзаякъ кенг арбазда, –
Суу жамаучукъла салды,
Чунгурчукълагъа жазда.

(Ж...у...н)

Жаз чыгъадыла,
Сютден толуп.
Кюз агъадыла,
Алтын болуп.

(Ч...п...р...къл...)

СӨЗ БЕР

СОЛДАН ОНГГА: 4. Къайсынны китабыны атында ала «... кызарадыла». 5. Закий поэтибиз къайсы сууну боюнунда туугъанды? 9. Къулийланы Къайсын окъугъан уллу шахарны аты. 10. Къайсынны биринчи китабыны аты – «Салам, ..!» 12. Къайсынны «... сыбызгы» деген поэмасы.

БАШЫНДАН ЭНИШГЕ: 1. Къайсын поэзияда устазына кимни санагъанды? 2. Къайсынны атасыны аты. 3. Сюргонде Къайсын жашагъан шахарны аты. 4. Къайсынны туугъан эли. 6. Поэтни бек белгили назмусуну атын жюрютген китабы – «Юйюгюзге да ...». 7. Къайсынны «Жорт, жорт, гылыуум» деген повестинде жомакъчыны аты. 55. Къайсынны «... таш» деген назмусу. 11. Поэзияда Къайсынны чыгъармачылыгъын тинтген тиширону аты – Эфендиланы...

Бронская Ира

Нырова Самира

Гукетлов Малик

Чабдарланы Мансур

Гайыланы Сабира

Ежемесячный литературно-художественный журнал для детей

«ШОР» («Свет») № 11–2022 г.

Выходит с января 1982 года На балкарском языке

Учредитель: Государственное казенное учреждение Кабардино-Балкарской Республики «КБР-Медиа»

Главный редактор З. Д. НОГЕРОВА

Редколлегия:

Л. АХАЕВА
А. БЕГШЕВ
М. БЕНШАЕВ
Т. БИГТИРОВА
Р. БОГТАЕВА
Ж. ГУЗЕЕВ
А. МИШАЕВА
М. ОЛЬМЕЗОВ

Художественный редактор М. ОРАКОВА

Оформление И. АККИЗОВОЙ

Компьютерный набор и верстка А. МИШНЕВОЙ

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Кабардино-Балкарской Республике Рег. ПИ № ТУ07-00124 от 11.01.2018 г.

Сдано в набор 17.10.2022 г. Подписано в печать 04.11.2022 г. Выход в свет 24.11.2022 г. Формат 60x90 1/4

Бумага мелованная Гарнитура литературная Уч.-изд. л. 2,7 Тираж 1046 экз. Заказ №2280 Индекс П5895

Стоимость одного номера по подписке через ФГУП «Почта России» – 16,47 руб.; за 6 месяцев – 98,82 руб. Адрес редакции: 360017, г. Нальчик, пр. Ленина, 5. Тел.: 42-37-27; 42-14-19. jumalnur@mail.ru

Адрес издателя: 360017 г. Нальчик, пр. Ленина, 5, ГКУ «КБР-Медиа». Дом печати.

Отпечатано в ООО «Издательство «Южный регион», 357600, Ставропольский край, г. Ессентуки, ул. Никольская, 5а Отпечатано в полном соответствии с качеством предоставленного электронного оригинал-макета.